

การลดของเสียในการผลิตและปรับปรุงประสิทธิภาพกระบวนการ

(Waste Reducing and Process Improvement)

สถาบันฝึกอบรม บานาน่าเทรนนิ่ง

อ.ธนายุทธ สิริบุตตานนท์
วิทยากรและที่ปรึกษาด้านการพัฒนาระบบทรัพยากรมนุษย์และองค์กร

8 QUALITY COURSE CATEGORIES

- Leadership
- Coaching
- Thinking
- Soft Skill
- Productivity
- HRM & Organization Development
- Sales & Marketing
- Team Building

การลดของเสียในการผลิตและปรับปรุงประสิทธิภาพกระบวนการ (Waste Reducing and Process Improvement)

PI 1.33

- ระยะเวลาอบรม 1 วัน
- หลักสูตรนี้เหมาะกับพนักงานทุกระดับ

หลักการและเหตุผล

องค์กรจะประสบความสำเร็จและเติบโตได้อย่างยั่งยืน นอกจากการให้ความสำคัญกับ “คุณภาพ” ในสินค้าและบริการแล้ว เรายังต้องให้ความสนใจต่อ “การลดความสูญเสียต่าง ๆ” ในกระบวนการผลิต ไม่ว่าจะเป็นความสูญเสียจากวัตถุดิบ จากวิธีการผลิต จากเครื่องจักร หรือจากความผิดพลาดของบุคลากร ถ้าองค์กรมีแนวทางการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ (SDCA) ปัญหาต่าง ๆ จะไม่เกิดขึ้น หรือเกิดขึ้นน้อย และเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นควรมีแนวทางปรับปรุงคุณภาพ (PDCA) อย่างเป็นระบบ ความสูญเสียต่าง ๆ จะได้รับการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม

การลดความสูญเสียหรือของเสียในกระบวนการผลิตมีเครื่องมือและเทคนิคมากมาย แต่ที่นิยมใช้และเป็นที่ยอมรับในอุตสาหกรรมการผลิตได้แก่

- เครื่องมือปรับปรุงคุณภาพ (7 QC Tools) ด้วยขั้นตอนการลดของเสียด้วยควิซสตอรี (QC Story) มาตรฐาน JUSE
- ระบบการป้องกันความผิดพลาด (Mistake Proofing / Poka Yoke) เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการผลิต

การลดของเสียในกระบวนการด้วย “เครื่องมือปรับปรุงคุณภาพ” เป็นการแก้ปัญหาที่มีขั้นตอนอย่างเป็นระบบ (Systematic) เกิดวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีม เกิดการระดมสมองขึ้นในทีมงาน ฝึกฝนการใช้ความคิดแก้ปัญหาผ่านเครื่องมือแก้ปัญหา (Problem Solving Tools) ส่งผลให้เกิดแนวทางลดของเสียในกระบวนการมีรูปแบบที่ชัดเจน

การลดของเสียในกระบวนการอีกวิธีหนึ่งที่นิยมใช้กันมากคือ “ระบบป้องกันความผิดพลาด” ซึ่งมีข้อมูลพื้นฐานว่า – “สาเหตุของความผิดพลาดจนเกิดของเสียขึ้นที่นับว่าเป็นประเด็นสำคัญที่สุดสำหรับการควบคุมคุณภาพของกระบวนการคือ ความผิดพลาดของพนักงาน (Human Error)” ดังนั้นถ้าหัวหน้างานและพนักงานปฏิบัติตามเข้าใจความผิดพลาดที่เกิดขึ้นในมิติของ “ข้อบกพร่องและสาเหตุที่สัมพันธ์กัน” และเข้าใจ “กลไกป้องกันความผิดพลาด” ในกระบวนการ ซึ่งส่งผลให้การปรับปรุงประสิทธิภาพเพื่อลดของเสียได้รับการแก้ไขอย่างชัดเจน

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ผู้เรียนเกิดจิตสำนึกการลดของเสียและปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการผลิต
- เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจขั้นตอนการลดของเสียในกระบวนการอย่างเป็นระบบ สามารถประยุกต์ใช้เครื่องมือควบคุมคุณภาพและขั้นตอนการลดของเสียด้วยควิซสตอรี (QC Story) มาตรฐาน JUSE
- เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจระบบป้องกันความผิดพลาดในกระบวนการสามารถกำหนดกลไกป้องกันความผิดพลาด (Detection & Prevention) ได้ด้วยตนเอง

รายละเอียดเนื้อหาและกิจกรรม

การสร้างจิตสำนึกการลดของเสียในกระบวนการ

- กิจกรรมปรับคลื่นความถี่สมองก่อนการเรียนรู้
- แนวคิดในการทำกำไรของธุรกิจสมัยใหม่
- จิตสำนึกความเป็นเจ้าของกับการลดของเสีย (Ownership Quotient)

พื้นฐานและแนวคิดการลดของเสียในกระบวนการ

- แนวคิดของการบริหารงานสมัยใหม่
  - Management = Standardization + Improvement Activity
- วงจรการควบคุมผลิตภัณฑ์ SDCA และวงจรปรับปรุงผลิตภัณฑ์ PDCA
- ความหมายและประเภทของเสีย (Sporadic & Chronic Waste)
- ของเสียในมิติของความบกพร่อง (Defect)
- ของเสียในมิติของความไม่ตรงตามข้อกำหนด (NC-Nonconformity)
- Activity I: ค้นหาของเสียในกระบวนการผลิต
- มาตรการแก้ไขปัญหของเสียในกระบวนการ
  - การทำให้ถูกต้อง (Correction)
  - การปฏิบัติการแก้ไข (Corrective Action : C/A)
  - การปฏิบัติการป้องกัน (Preventive Action : P/A)
- ขั้นตอนการลดของเสียด้วยควิซสตอรี (QC Story) มาตรฐาน JUSE

เครื่องมือและเทคนิคการลดของเสียในกระบวนการผลิต

- (1) เครื่องมือควบคุมคุณภาพ (7 QC Tools)
  - การวิเคราะห์รากสาเหตุของปัญหา (Root Cause Analysis)
  - การกำหนดมาตรการแก้ปัญหา (Corrective Action Plan)
- ข้อกำหนด 10 ประการของการวิเคราะห์รากสาเหตุ
- Activity II: การวิเคราะห์รากสาเหตุและกำหนดมาตรการแก้ปัญหา
- (2) ระบบการป้องกันความผิดพลาด POKA YOKE
  - ข้อบกพร่อง 10 ประการในกระบวนการผลิต (แนวทางของชิราโน)
  - สาเหตุของข้อบกพร่อง 10 ประการ
- แนวคิดสำคัญของระบบการป้องกันความผิดพลาด POKA YOKE
  - การค้นหาข้อบกพร่องและวิเคราะห์สาเหตุของความเพอเรอ
  - กำหนดแนวทางการตรวจจับ (Detection) และการป้องกันความผิดพลาด
  - กลไกป้องกันความผิดพลาด (หยุด / บังคับ / เตือน)
- ตัวอย่างของเทคนิคป้องกันความผิดพลาดต่าง ๆ

5 แนวทางฝึกอบรม

สถาบันฝึกอบรม บานาน่าเทรนนิ่ง

080-626-9565

sale@bananatraining.com

www.bananatraining.com

1. Active Learning (การเรียนรู้ที่มีชีวิตชีวา)

หลักการของ Active Learning เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง(Practice by Doing)โดยใช้ความรู้ที่ผ่านการฝึกอบรม นำมาแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ บนปัญหาจริงของผู้เรียน ซึ่งหลักการดังกล่าว มีความสอดคล้องกับพีระมิดแห่งการเรียนรู้ (Learning Pyramid) ว่าผู้เรียนจะมีความรู้คงเหลือหลังเรียนรู้ (Average Learning Retention Rates) สูงถึง 75%

2. Learning Principle (หลักการเรียนรู้)

ในทุกหลักสูตรได้ใช้หลักการเรียนรู้ มาออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนแนวทางการบรรยาย เพื่อให้ผู้เรียนได้ประโยชน์สูงสุด ตัวอย่างทฤษฎีที่อยู่ภายใต้หลักการเรียนรู้ ได้แก่

ทฤษฎีหลักการทั่วไป

(Stimulus Generalization)

- การฝึกอบรมเน้นการสอนหลักการทั่วไป หรือคุณลักษณะสำคัญที่จำเป็นในการทำงาน และให้ผู้เข้าอบรมประยุกต์หลักการดังกล่าว ในสถานการณ์จริง

ทฤษฎีองค์ประกอบที่คล้ายคลึงกัน

(Theory of Identical Elements)

- การออกแบบเนื้อหาและตัวอย่างให้มีความคล้ายคลึงกับสถานการณ์จริง ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้และนำไปปรับใช้ได้ง่ายขึ้น

ทฤษฎีการรู้คิด

(Cognitive Theory)

- การออกแบบกิจกรรมต่าง ๆ ในหลักสูตร เน้นให้ผู้เรียนนำสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้วมาใช้ ตลอดจนให้ทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) โดยใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงจากการทำงาน

3. Knowledge (ความรู้)

ใช้หลักการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ (Adult Learning) มาออกแบบเนื้อหาคือ "จำเป็น ปรับใช้ เปรียบเทียบ และเปลี่ยนแปลง"

4.Coaching (โค้ชซิ่ง)

ในบางหลักสูตร เช่น ภาวะผู้นำ จิตวิทยาการบริหาร หรือ Growth mindset ใช้ทักษะการโค้ชและกระบวนการโค้ชซิ่ง (Coaching Process) ประกอบการบรรยาย

5.Facilitator (กระบวนกร)

วิทยากร แสดงบทบาทเป็นผู้จัดการความรู้ หรือกระบวนกร เป็นผู้ชี้แนะและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้

โครงสร้างการฝึกอบรม

COURSE FRAMEWORK

- สัดส่วนการบรรยาย (Training) 40% เนื้อหาตามหลักสูตร สร้างแนวคิด เทคนิควิธีการสำหรับพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้น
- สัดส่วนกิจกรรม 60% ที่เกี่ยวข้องับหลักสูตร (Workshop, Case Study, Problem Solving Activity, OJT Activity, Coaching Card, Game, Team Building etc.)
- กิจกรรมปรับคลื่นความถี่สมอง (ก่อนเข้าสู่เนื้อหาการเรียนรู้)
- แบบทดสอบก่อนก่อนและหลังเรียน (Pre & Post Test)
- เวิร์คช็อป (Workshop) แบ่งกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกัน
- กรณีศึกษา (Case Study) วิเคราะห์กรณีศึกษาและแชร์ประสบการณ์
- กิจกรรมการคิดแก้ปัญหา (Problem Solving Activity) นำปัญหาในการทำงานมาคิดแก้ปัญหา ตามหลักการและขั้นตอน PSDM
- กิจกรรมการสอนงาน (OJT Activity) ออกแบบและฝึกปฏิบัติการสอนงาน
- การ์ดการโค้ช Coaching Card ช่วยให้ผู้เรียนแก้ปัญหา ค้นหาค้นหาตัวเอง ฝึกคิดและตั้งเป้าหมาย
- เกมและกิจกรรมสร้างทีมงาน (Game and Team Building) แบ่งกลุ่มเล่นเกมและสนุกสนานร่วมกันแบบ Team Building
- การนำความรู้ไปใช้ด้วยการทำ Action Plan